

Värna kvaliteten i läkarutbildningen

Hösten 2008 presenterade Lars Leijonborg en ökning med 600 nya helårsplatser på läkarprogrammet, fördelade på de sex utbildningsorterna. Dessa är utöver de 300 platser som aviserades året innan. Vi är oroad över att denna utökning är för omfattande för att bevara kvaliteten på utbildningen och manar till försiktighet inför framtida utökningar.

Medicine studerandes förbund genomför vartannat år en handledningsenkät på de kliniska terminerna. Senast den genomfördes var år 2006. Enkäten visade att tidigare utökningar inte har följts upp av ökade resurser i den mån som skulle varit nödvändigt för att inte påverka kvaliteten. Antalet studenter per handledare hade ökat, till att på sina håll vara så många som åtta studenter per handledare. Dessutom har de praktiska momenten blivit färre: exempelvis har en av tre studenter inte fått utföra gipsning, hålla fri luftväg eller suturera – färdigheter som varje student måste ha praktiserat under sin utbildning. Konsekvensen är att studenterna blivit sämre förberedda för yrkeslivet. I slutändan drabbar det patienterna.

En alumniutvärdering av nyutexaminerade läkare vid Umeå universitet 2006 visade på stora brister inom utbildningen. Enligt studenterna var de för många i förhållande till antalet handledare och patienter. Undervisningen i undersökningsteknik visade sig vara ett centralt problemområde i stort behov av åtgärder. Innan dessa allvarliga brister åtgärdats är det skäl nog att ifrågasätta en ytterligare ökning av antalet studenter.

ILäkartidningen (nr 38/2008) tar Niels Lynöe upp viktiga patientspekter. Enligt hans studier ställer patienter gärna upp i den kliniska undervisningen, ofta under förutsättning att endast en student deltar. Anledningen är att patienten med allt för många omkring sig känner sig i underläge. De blir därmed mindre benägna att fortsetta medverka vid klinisk undervisning vid ny förfrågan.

Läkarförbundet är alls inte emot en utökning av antalet platser på utbildningen. Det finns anledning att oro sig inför den framtida tillgången på läkare. Vad vi vill är att utökningen görs med eftertanke, med försiktighet och med nödvändiga resurser.

Var tredje svensk läkarstudent studerar i dag utanför landets gränser. Dessa har inte tagits med i de

Illustration: Annika Huett

beräkningar som gjorts av antalet framtida läkare. Det kan antas att en mycket stor del av studenterna vänder tillbaka till Sverige efter examen, vilket ytterligare ökar efterfrågan på AT- och ST-utbildning.

I debatten om läkarutbildningens dimensionering glöms diskussionen kring morgondagens doktor ofta bort. För i dag pågår stora strukturförändringar som förmodligen kommer att påverka den kommande efterfrågan på läkare. Till exempel är det orimligt

att läkarna ägnar så lite av sin tid åt patienterna som i dag.

Skåne är ett tydligt exempel. Här finns det så många läkare att alla Skånes invånare skulle ha möjlighet till ett halvtimmeslångt läkarbesök per vecka.

En lättbesvarad följdfråga är om problem med att få träffa doktorn beror på läkarbrist eller på logistik. Föga troligt är också att de redan ekonomiskt tyngda landstingen skulle ha råd att anställa dubbelt så många läkare som i dag, vilket många pläderar för.

Att fler sjukhus engageras i den kliniska undervisningen är ett viktigt sätt att förbättra utbildningens kvalitet; liksom att studenterna ges möjlighet till att ha längre, sammanhållna placeringar.

Läkarförbundet vill också ha fler AT- och ST-platser. Handledarutbildning vill vi ha som en självklar del av AT, då AT-läkare ofta handleder studenter. Med ökade resurser till den kliniska handledningen och fokus på morgondagens doktor blir vi inte bara bättre än i dag, vi kan även bli fler med bibehållen kvalitet. ■

»Konsekvensen är att studenterna blivit sämre förberedda för yrkeslivet.«

HANS HJELMQVIST
ledamot i Läkarförbundets centralstyrelse och ordförande i utbildnings- och forskningsdelegationen

YOSEF TYSON
ordförande, Medicine studerandes förbund

Statsbidraget måste höjas med 5 miljarder kronor

Hårda sparbetting riskerar att ödelägga delar av hälso- och sjukvården. Det visar inte minst beskedet i veckan om en kraftig personalminskning på Karolinska universitetssjukhuset.

Större delen av landets hälso- och sjukvård står inför hårda besparingar, och i år tvingas över hälften av landstingen att dra ned på verksamheten eller höja skatten för att nå balans i ekonomin. Det betyder färre sysselsatta, än färre vårdplatser, längre värdköer och försämrad patientsäkerhet. Besparingarna riskerar också att reducera den forskning och undervisning som be-

drivs för att utveckla vården.

Läkarförbundet kräver att regeringen ger besked om statligt stöd som innebär en permanent höjning av de generella statsbidragen. Syftet är att ge landsting och sjukhus förutsättningar att klara lågkonjunkturen och finanskrisen, som innebär lägre skatteintäkter till hälso- och sjukvården.

Det generella statsbidraget skulle behöva höjas med totalt cirka 5 miljarder kronor år 2009 och med ytterligare 3 miljarder kronor år 2010.

Eva Nilsson Bågenholm
ordförande i Läkarförbundet

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm